

Tekoälyn käytön periaatteet

SASKY koulutuskuntayhtymä

27.3.2026

SASKY

Sisältö

1	Tarkoitus ja soveltamisala	3
2	Yleiset periaatteet tekoälyn käytössä.....	3
2.1	Vastuullisuus ja ihmisen vastuu.....	3
2.2	Läpinäkyvyys ja eettisyys	3
2.3	Lainmukaisuus ja tietosuoja.....	4
2.4	Riskiperusteisuus.....	4
3	Tekoälyn käyttö opetuksessa ja oppimisessa	4
4	Tekoälyn käyttö hallinnollisissa ja tukitehtävissä	5
5	Vastuu ja rooli	5
6	Suhde muuhun ohjeistukseen ja kehittämiseen	6

1 Tarkoitus ja soveltamisala

Tämä dokumentti määrittelee SASKY koulutuskuntayhtymän yleiset periaatteet tekoälyn käytölle opetuksessa, hallinnossa ja muissa työtehtävissä. Periaatteiden tavoitteena on varmistaa, että tekoälyä hyödynnetään vastuullisesti, eettisesti, läpinäkyvästi ja lainmukaisesti siten, että se tukee oppimista, työn sujuvuutta ja organisaation kehittämistä.

Tätä periaatetta täsmennetään erillisillä ohjeilla, prosessikuvauksilla ja koulutusmateriaaleilla. Ohjeistukset noudattavat tätä periaatetta.

Tekoälyn käytön periaatteet koskevat koko SASKY:n henkilöstöä ja opiskelijoita.

2 Yleiset periaatteet tekoälyn käytössä

2.1 Vastuullisuus ja ihmisen vastuu

Tekoälyä käytetään SASKY:ssa aina ihmisen harkintaa tukevana työvälineenä. Tekoäly ei korvaa ihmisen vastuuta päätöksenteossa, arvioinnissa tai toiminnan seurauksista.

Tekoälyn tuottaman sisällön oikeellisuus, tarkoituksenmukaisuus ja soveltuvuus ovat aina käyttäjän vastuulla.

2.2 Läpinäkyvyys ja eettisyys

Tekoälyn käyttö SASKY:ssa perustuu avoimuuteen ja eettisiin toimintatapoihin. Tekoälyn tuottamaa tai avustamaa sisältöä ei esitetä harhaanjohtavasti ihmisen omana työnä.

Kun tekoälyä hyödynnetään opetuksessa, oppimistehtävissä, arvioinnissa tai hallinnollisessa työssä, käytön tulee olla asianmukaisesti tunnistettavaa ja tarvittaessa ilmoitettua erillisissä ohjeissa määritellyllä tavalla.

Opetuksessa ja arvioinnissa varmistetaan, että opiskelija osoittaa omaa osaamistaan luotettavasti ja rehellisesti.

2.3 Lainmukaisuus ja tietosuojat

Tekoälyn käyttö Saskyssa perustuu voimassa olevaan lainsäädäntöön, erityisesti

- Euroopan unionin tekoälyasetus (2024/1689)
- EU:n yleinen tietosuojat-asetus (2016/679) (GDPR)
- Hallinto-, julkisuus- ja tiedonhallintalainsäädäntö

Henkilötietoja, arkaluonteisia tietoja tai salassa pidettävää tietoa ei saa käsitellä tekoälyjärjestelmissä, ellei kyseinen järjestelmä ole Saskyn hyväksymä ja tietosuojan sekä tietoturvan osalta arvioitu.

Lainsäädännön lisäksi tulee noudattaa SASKY koulutuskuntayhtymässä hyväksytyjä tekoälyn, tietosuojan ja tietoturvan liittyviä ohjeita ja määräyksiä.

2.4 Riskiperusteisuus

Tekoälyn käyttöön liittyvät riskit vaihtelevat käyttötarkoituksen, vaikutusten ja kohderyhmän mukaan. Saskyssa tekoälyn käyttöä arvioidaan riskiperusteisesti siten, että korkeampiin riskeihin liittyvät käyttötavat edellyttävät tiukempaa arviointia, ohjausta ja hyväksyntää. Tekoälyn käytön riskitasot ja niitä koskevat menettelyt huomioidaan osana tekoälyjärjestelmien hankintaa ja käyttöä. Niitä koskevat tarkemmat menettelyt määritellään erillisissä ohjeissa.

Korkean riskin tekoälyn käyttötavat edellyttävät ennen käyttöönottoa erillistä arviointia ja hyväksyntää Saskyn määrittelemän menettelyn mukaisesti. Hyväksyntämenettelyn tarkoituksena on varmistaa, että tekoälyn käyttö on dokumentin periaatteiden, lainsäädännön sekä opiskelijoiden ja henkilöstön oikeuksien kannalta hyväksyttävää.

3 Tekoälyn käyttö opetuksessa ja oppimisessa

Tekoälyä voidaan hyödyntää opetuksessa ja oppimisessa osaamisen kehittymistä tukevalla tavalla, kun käyttö on pedagogisesti perusteltua ja dokumentin periaatteiden mukaista.

Arvioinnissa ja osaamisen osoittamisessa tekoälyn käyttö rajataan siten, että arviointi kohdistuu opiskelijan omaan osaamiseen ja että arvioinnin luotettavuus säilyy.

Opetuksessa ja arvioinnissa erityistä huomiota kiinnitetään tilanteisiin, joissa tekoälyn käyttö voi vaikuttaa opiskelijan arviointiin, yhdenvertaisuuteen, oikeusturvaan tai osaamisen luotettavaan osoittamiseen. Näissä tilanteissa tekoälyn käyttöä arvioidaan korostetun huolellisesti ja sitä voidaan rajoittaa tai kieltää erillisissä ohjeissa.

Tekoälyn käytön tarkemmat sallitut, rajatut ja kielletyt käyttötavat määritellään erillisissä opetusta koskevissa ohjeissa.

4 Tekoälyn käyttö hallinnollisissa ja tukitehtävissä

Tekoälyä voidaan hyödyntää hallinnollisissa ja tukipalveluiden tehtävissä työn sujuvuuden, tiedonkäsittelyn ja kehittämisen tukena.

Tekoälyä ei käytetä automatisoituun päätöksentekoon tai yksilöityihin ratkaisuihin, jotka vaikuttavat opiskelijoihin tai henkilöstöön, ilman ihmisen tekemää arviointia ja vastuunkatoa.

Hallinnollisen käytön tarkemmat sovellukset ja rajaukset määritellään erillisissä ohjeissa.

5 Vastuu ja rooli

Yhtymähallitus ohjaa ja valvoo tekoälyn käytön periaatteiden toimeenpanoa.

Tekoälyä hyödyntävien tietojärjestelmien käyttöönotossa ja käytössä noudatetaan kuntayhtymän voimassa olevia tietojärjestelmien hyväksyntä- ja hallintakäytäntöjä. Lisäksi varmistetaan, että tekoälyn käytölle on nimetty toiminnallinen vastuutaho, joka vastaa käytön periaatteiden mukaisuudesta ja käytön aikaisesta ohjauksesta. Vastuutahon tehtäviin kuuluu myös tekoälyn käytön eettisten, pedagogisten ja sisällöllisten periaatteiden tarkastelu ja yhteensovittaminen. Tällä varmistetaan, että

tekoälyn käyttö on kuntayhtymän arvojen, opetuksen tavoitteiden sekä vastuullisen ja hyvän hallinnon periaatteiden mukaista.

Johtavien viranhaltijoiden ja esihenkilöiden tehtävänä on vastata oman vastualueensa osalta siitä, että tekoälyä hyödynnetään tekoälyn käytön periaatteiden mukaisesti ja että henkilöstöllä on käytössään riittävä perehdytys, osaaminen ja ohjeistus.

Jokainen tekoälyä käyttävä vastaa siitä, että tekoälyn käyttö on tämän periaatteiden ja sitä täydentävän ohjeistuksen mukaista.

6 Suhde muuhun ohjeistukseen ja kehittämiseen

Tämä dokumentti määrittää Saskyn tekoälyn käytön keskeiset periaatteet.

Periaatteiden toimeenpano edellyttää täydentävien ohjeiden ja menettelyjen laatimista ja ylläpitämistä.

Tekoälyn käytön periaatteiden käytännön soveltaminen, seuranta ja kehittäminen määritellään erillisissä asiakirjoissa ja toimintaohjeissa.